

Chinese Kuifstern *Sterna bernsteini* herontdekt na 63 jaar

Een zeevogel waarvan min of meer werd aangenomen dat hij in de jaren 1930 was uitgestorven is recent herontdekt. In de Zuid-Chinese Zee werd een klein eilandje door toeristen bezocht. Een van hen, een Taiwanese fotograaf, ontdekte een kolonie waar zes paartjes van de Chinese kuifstern *Sterna bernsteini* enkele jongen verzorgden. Er werden foto's gemaakt, en nadat deze waren overlegd aan de *Wild Bird Federation Taiwan* (lid van *Birdlife International*) kon worden bevestigd dat het inderdaad om deze soort gaat. Voorwaar een spectaculaire herontdekking! De Chinese kuifstern lijkt nog het meest op de grote kuifstern *S. bergii*, maar heeft in de zomer een complete zwarte kopkap (doorlopend totaan de snavel) en een opvallende zwarte punt aan de gele snavel (een soort reuzendwergstern dus). De precieze vindplaats wordt geheim gehouden om verstoring te voorkomen. Het is echter bekend dat het bewuste eilandje zo nu en dan door Chinese eierzoekers bezocht wordt en in een krantenbericht in de Hong Kong Times, waarin tevens een foto werd afgedrukt, werd onthuld dat het om een eilandje in de Matsu-groep gaat, op minder dan tien kilometer van het vasteland van de provincie Fujian.

De Chinese kuifstern werd voor het laatst broedend aangetroffen in 1937, toen 21 exemplaren werden gevangen voor de kust van Shandong (Golf van Chihli of Poa Hai). In China waren zijn sindsdien nog wel enkele onbevestigde waarnemingen geweest, zoals drie exemplaren in Hebei, China, in 1978, en waarschijnlijk nog eens drie vogels in de monding van de Gele Rivier bij Shandong, China, in september 1991. Lokale vogelaars beweren zelfs dat de sterns daar ook broeden, maar bewijs daarvoor werd nimmer geleverd. Ook buiten de broedtijd en buiten China zijn er claims van Chinese kuifsterns van na 1937, en sommige kunnen zeker op waarheid berusten (Fujian en Guangdong in China, en verder in Indonesië, Oost Maleisië, Thailand en de Filipijnen. De enige recente en werkelijk geloofwaardige melding was die van tien stuks in Thailand in 1980; dat was tevens de allerlaatste claim.

Het is niet precies bekend wat de aanleiding is geweest van de enorme achteruitgang van deze soort in het begin van de vorige eeuw, uiteindelijk leidend tot het (naar nu blijkt bijna) uitsterven van de soort, maar het rapen van eieren door vissers, verstoring, vernieling van broedgebieden en vervuiling zijn zowel veelgenoemde als voor de hand liggende factoren. De uitdaging nu is om de ongetwijfeld kleine populatie van deze soort te beschermen. Een mogelijkheid van effectieve bescherming is het interesseren en inschakelen van de lokale bevolking bij de beschermingsplannen, zodat zij uiteindelijk economisch wijzer worden van het beschermen van de soort, in plaats van het zo nu en dan rapen van de eieren. Te denken valt aan het inschakelen van lokale vissers bij de organisatie van trips voor geïnteresseerde bezoekers (onder strenge begeleiding).

Het komt maar weinig voor dat uitgestorven gewaande zeevogels worden herontdekt en het is nog zeldzamer dat zoiets volledig bij toeval door enkele (bovengemiddeld geïnteresseerde, neem ik aan) toeristen gebeurd. Chinese Kuifstern '*back on the list*'.... Ik weet voor bezoekers van het hoge noorden nog een leuke uitdaging: doe ons eens een dia van een richeltje reuzenalken!!

Vertaling en bewerking van een bericht van Ken Tucker (Ken.Tucker@btinternet.com), die dit bericht heeft opgepikt van de BBC's website en vervolgens verspreid via de Seabird-Listserver, aangevuld met gegevens uit een krantenartikel uit de Hong Kong Times over waarnemingen in Azië. Zie ook http://www.wnn.or.jp/wnn-asia/a_bird_e/English/Bird_to_Watch/3247_tern.html. Met dank aan Richard White, JNCC Falkland Islands.

Kees Camphuysen, Ankerstraat 20, 1794 BJ Oosterend, Texel

Koningseider *Somateria spectabilis* jaarlijkse gast in de Waddenzee?

Nadat vorige zomer een adult mannetje koningseider langdurig aanwezig was nabij Vlieland (in ieder geval van 23 mei t/m 3 juli 1999), en een adult mannetje werd waargenomen op 16 december 1999 (in NZG nieuwsbrief nr. 4 foutief vermeld als 16 december 2000), zijn er dit jaar ten minste twee verschillende individuen van deze soort waargenomen in de westelijke Waddenzee. Op 23 juni 2000 werd een koningseider gezien bij de IJzeren Kaap op Texel; details over sexe en leeftijd ontbreken. Vervolgens werd buitendijks, ter hoogte van de 'Zandkes', op 28 augustus 2000 een adulte man in eclipskleed ontdekt. Het betreft hier de derde en vierde waarneming van deze soort op het eiland. De 'laatste' vogel was in ieder geval tot 31 augustus aanwezig. Op 30 augustus werd een tweede exemplaar waargenomen: dit maal een eerstejaars mannetje. Overigens is tenminste één vogel op Texel nog steeds te bewonderen.

Figuur links: Eén van de Texelse koningseiders, foto Marc Plomp (Plomp Digital Video); te vinden op de webpagina van Dutch Birding onder Birdpictures. Rechts: locaties waar Koningseiders werden waargenomen, mei 1999-augustus 2000 (zie tekst).

Bronnen: de internetsites van Dutch Birding (www.dutchbirding.nl), de Vogelwerkgroep Texel (<http://home.planet.nl/~witte005/>) en pers. med. Romke Kats.

Martin de Jong, Verlorenkost 5, 1794 BA Oosterend, Texel.

Zilvermeeuw *Larus argentatus* voert vliegvlug jong in de vlucht

In de avond van 13 augustus 2000 vlogen in het infiltratiegebied Castricum honderden kok-, storm- en zilvermeeuwen en c. tien visdieven rond, foeragerend op massaal uitvliegende mieren. Op een gegeven moment zag ik een volwassen zilvermeeuw, druk bezig mieren te vangen, met er achteraan een bedelend jong. Deze ving geen mieren, maar kreeg deze verschillende keren in de lucht gevoerd door zijn ouder. Dat meeuwen en sterns op uitvliegende mieren jagen is een bekend verschijnsel (onder andere Cramp & Simmons 1983, 1985) en kenmerkend voor vogelsoorten die opportunistisch foerageren. Opvallend in dit geval was dat de juveniele storm- en kokmeeuwen en visdieven er kennelijk wel in slaagden de mieren te vangen, maar de jonge zilvermeeuw nog niet, mogelijk omdat hij minder wendbaar is dan de kleinere meeuwensoorten en moeite heeft met het vangen van zulke kleine prooien, of omdat hij nog teveel gewend was aan het gevoerd worden door zijn ouders.

Cramp S. & Simmons K.E.L., 1983; 1985. The Birds of the Western Palearctic, Vols 3 & 4. Oxford University Press, Oxford

Richard Reijnders, Gladiolenveld 24, 1901 LS Castricum

VERENIGINGSNIEUWS

Baan voor zeevogelaar!

Bureau Waardenburg in Culemborg zoekt een ‘ervaren ecooloog/ornitholoog (projectleider)’ die onderzoek moet gaan leiden naar de effecten van een vliegveld in de Noordzee op vogels (en omgekeerd!) en de effecten van geplande windmolenparken op de Noordzee op zeevogels. Inlichtingen bij Sjoerd Dirksen, 0345-512710.